

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Актуальні проблеми
вітчизняної та всесвітньої
історії**

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 24

Рівне – 2013

Збірник наукових праць

«Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії»

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 24. – Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2013. – 326 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан Михайлович, к.і.н., професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м. Рівне).

Заступник головного редактора:

Шелюк Людмила Олександрівна, к.і.н., професор (м. Рівне).

Науковий редактор:

Троян Сергій Станіславович, д.і.н., професор (м. Рівне).

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій Миколайович, к.і.н., доцент (м. Рівне).

Члени редколегії:

Жилюк Сергій Іванович, д.і.н., професор (м. Острог); **Киридон Алла Миколаївна**, д.і.н., професор (м. Київ); **Степанков Валерій Степанович**, д.і.н., професор (м. Кам'янець-Подільський); **Стоколос Надія Георгіївна**, д.і.н., професор (м. Рівне); **Фісанов Володимир Петрович**, д.і.н., професор (м. Чернівці); **Чухліб Тарас Васильович**, д.і.н. (м. Київ); **Швецова-Водка Галина Миколаївна**, д.і.н., професор (м. Рівне); **Шугаєва Людмила Михайлівна**, д.ф.н., професор (м. Рівне).

Згідно постанови президії ВАК України часопис «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» визнано фаховим виданням у галузі історичних наук (постанова від 17 квітня 2010 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 15857-4329Р від 12 жовтня 2009 р.

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 5 від 27 грудня 2013 р.

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не співпадати з позицією редколегії. Рукописи не повертаються.

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12, РДГУ

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013

2. Бураков Ю.В. Всесвітня історія: Новітні часи (1945 – 1996): Підручн. для 11 кл. серед. шк. / Ю.В. Бураков, Г.М. Кипаренко, С.П.Мовчан, Ю.М.Мороз. – К.: Генеза, 1996. – 319 с.
3. Всесвітня історія. 1939 – 1997: Навч. посібн. для 11 кл. серед. загальноосвіт. шк. / Авт.-уклад. Я.М. Бердичевський, Т.В. Ладиченко, І.Я. Шупак. – Запоріжжя: Прем'єр, 1998. – 416 с.
4. Давлетов О.Р. Всесвітня історія. 1945 – 1997 : Підручн. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.Р. Давлетов, В.П. Космина, В.М. Мороко. – Запоріжжя: Просвіта, 1997. – 524 с.
5. Давлетов О.Р. Всесвітня історія. Новітній період. 1939 – 2000 : Навч. посіб. для 11 кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. / О.Р. Давлетов, В.П. Космина, В.М. Мороко. – Запоріжжя: Просвіта, 2000. – 434 с.
6. История Отечества: Учебное пособие для 11 кл. ср.шк. / В.П.Островский, В.И.Старцев, Б.А.Старков, Г.М.Смирнов. – М.: Просвещение, 1992. – 287 с.
7. Кредер А.А. Новейшая история: эксперимент. учебн. Ч.2. / А.А.Кредер. – М.: ИНИ ЛТД, 1994. – 224 с.
8. Кучер В.І. Всесвітня історія. Новітній період (від початку Другої світової війни): Підручн. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.І.Кучер, О.М. Майборода. – К.: Генеза, 2005. – 416 с.
9. Майборода О.М. Новітня історія (період після Другої світової війни): Навч. посіб для 11 кл. загальноосвіт. шк. / Майборода О.М. – К.: Освіта, 1995. – 351 с.
10. Методическое пособие по новейшей истории. Пособие для учителя. Изд. 2 / Л.Н.Боголюбов, Е.А.Изралович, Н.В.Попов, И.П.Рахманова. – М.: Просвещение, 1978. – 392 с.
11. Новейшая история (1939 – 1988): Учебное пособие для 11 кл. ср.шк. / С.С.Волк, Л.Е.Кертман, Г.Е. Левин и др. / Под ред. В.К.Фураева. – М.: Просвещение, 1989. – 228 с.
12. Шубин А.В. Новейшая история зарубежных стран. XX век: Учебн. для 9 кл. / А.В.Шубин. – М.: Дрофа: Изд.-образ. Центр «Веди-принт», 2000. – 320 с.
13. Шубин А.В. Новейшая история зарубежных стран. XX век: Учебн. для 9 кл. / А.В.Шубин. – М.: Дрофа: Издат.-образ. Центр «Веди-принт», 2006. – 318 с.

УДК 006.02:930

Л. Пасічник

КНИГОЗНАВЧИЙ ТА БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ

У статті проаналізовані найбільш значні праці вітчизняних та російських фахівців різних сфер, в котрих знайшли відображення питання типологічної класифікації нормативних документів із стандартизації (НДС), розглядаються особливості їх структури та змісту, бібліографічного обліку, пошуку та комплектування фондів цих документів.

Ключові слова: *нормативні документи із стандартизації, типологічна класифікація нормативних документів із стандартизації, методичні аспекти роботи з нормативними документами із стандартизації, формування фондів нормативних документів із стандартизації, стандарти, технічні умови, кодекси усталеної практики, технічні регламенти.*

В статье проанализированы наиболее значительные работы отечественных и российских специалистов различных сфер, в которых нашли отражение вопросы типологической классификации нормативных документов по стандартизации, рассматриваются особенности их структуры и содержания, библиографического учета, поиска и комплектования фондов этих документов.

Ключевые слова: *нормативные документы по стандартизации, типологическая классификация нормативных документов по стандартизации, методические аспекты работы с нормативными документами по стандартизации, формирование фондов нормативных документов по стандартизации, стандарты, технические условия, кодексы установившейся практики, технические регламенты.*

The article analyzed the most significant works of local and Russian specialists in different areas in which reflected issues typological classification of normative standardization documents, the features of their structure and content, bibliographic records, search and acquisition of funds for these documents.

Key words: *normative standardization documents, typological classification of normative standardization documents, methodological aspects of the normative standardization documents, formation of funds normative standardization documents, standards, technical conditions, guidelines, technical regulations.*

У системі документальних джерел наукової інформації важливе і значне місце посідають нормативні документи із стандартизації (НДС). Історія виникнення цих документів своїм корінням сягає в глибоку давнину. Багатовікова історія системи стандартизації та документів цієї системи зумовлює постійне зацікавлення ними і обрання цих документів за об'єкт дослідження.

У ХХ – ХХІ ст. простежується застосування таких основних підходів до вивчення НДС: теоретичного (що передбачає розроблення їх типологічної класифікації); методичного (мета якого – визначення структури НДС, встановлення вимог до їх змісту, здійснення бібліографічного обліку та пошуку цих документів); практичного (розгляд питань комплектування фондів НДС, реалізація умов доцільності чи обов'язковості використання різних видів НДС в певній галузі чи сфері діяльності).

Мета дослідження історіографії цієї теми – проаналізувати найбільш вагомні праці провідних книгознавців, бібліотекознавців, бібліографознавців та фахівців-практиків інших сфер, положення та висновки котрих значним чином вплинули на трактування засадничих напрямів роботи з НДС; визначити особливості зазначених праць та джерел їх опублікування, перспективи подальшої розробки теми.

В статті розглядаються переважно ті роботи, в котрих знайшли безпосереднє відображення книгознавчий та бібліографічний аспекти вивчення НДС. Дослідження з питань функціонування систем стандартизації та технічного регулювання України та Російської Федерації в цілому лише побіжно згадуються.

Одним з перших науковців, хто на теренах колишнього СРСР почав ретельно вивчати НДС та проблеми бібліотечної роботи з ними і заклав теоретичне підґрунтя дослідження цих документів, був російський бібліотекознавець і бібліограф О. Барабанов. Його праці [1; 2] були присвячені всім так званим «спеціальним видам технічної літератури», до яких належали і НДС. О. Барабанов за узагальнювальною назвою «специвиди технічних документів» об'єднав технічні видання (за змістово-тематичною ознакою) з НДС, що в подальшому, у 60-і рр. ХХ ст., викликало незгоду окремих бібліотекознавців з таким трактуванням. Приміром, Д. Теплов вважав, що «...сфера застосування стандартів далеко не обмежена промисловістю та технікою» [Цит. за № 30, с. 24].

У 30-і рр. ХХ ст. відбуваються перші спроби подання **типологічної класифікації НДС**. Належать вони члену спеціальної номенклатурної комісії О. Реформатському. Кількома роками пізніше свою класифікацію цього виду спеціальних технічних документів запропонував О. Барабанов. Наприкінці 60-х рр. нормативні документи згадуються в низці значних праць, присвячених виробничим та технічним виданням. Це роботи Ф. Кузіна, О. Ступіна, М. Юдіна та інших книгознавців [Цит. за № 19]. Характерною рисою запропонованих ними класифікацій було віднесення деяких видів НДС до довідкових видань.

Якщо визначальною ознакою при класифікації НДС в 30–60-ті рр. було цільове і читацьке призначення, то в 70-ті рр. автори практичного посібника «Типы и виды естественнонаучной и технической литературы» В. Адріанова та Ф. Кузін в один ряд з читацькою адресою ставлять нову ознаку – характер зафіксованої інформації [Цит. за № 19, с. 16].

Поворотним моментом у справі становлення типології нормативних видань у 70-ті рр. були роботи книгознавця Б. Тяпкіна, в яких він не лише розглянув суперечливі положення, що склались у цій сфері, а й визначив, що «функціональні особливості нормативних документів досить специфічні і не збігаються з цільовим і читацьким призначенням будь-якого іншого виду літератури. Особливості змісту і форми також не властиві іншим видам. Проте значення цих видань таке, що слід виділити їх окремо для спеціального вивчення» [Цит. за № 19, с. 16–17]. У подальші роки з'являється ще низка праць подібної проблематики. Доволі ґрунтовно і всебічно аналізує ці праці та дає їм оцінку російський книгознавець М. Єльніков [19].

На початковому етапі становлення державної системи стандартизації незалежної України окремі фахівці, зокрема, Д. Коршунов, кандидат технічних наук, на той час голова секції наукових засад стандартизації Української наукової асоціації, згодом – співробітник Державного науково-дослідного інституту будівельних конструкцій, розглядаючи питання класифікації НДС, наголошував на необґрунтованому видовому розмаїтті цих документів та

слушно зауважив про відсутність повного їх переліку. Це, на думку вченого, і є причиною того, що «багато які з них невідомі користувачам – тобто недоступні їм, і ... не можуть бути використані» [23, с. 55]. Д. Коршунов пропонував обмежити кількість видів НДС, залишивши тільки такі: стандарти, технічні умови, типові технічні рішення та керівні документи [23, с. 56]. При цьому зазначав, що всі названі види НДС «відповідають визнаному поняттю нормативного документа із стандартизації» та пропонував «називати всі ці документи однаково, наприклад, стандартом Тим більше, що вже існують різні види стандартів, для кожного з яких у назві відображено об'єкт стандартизації та склад і зміст основних положень (зокрема, організаційно-методичні, загальнотехнічні, на продукцію тощо). Така уніфікація сприятиме впорядкуванню інформаційного забезпечення» [26, с. 16], [25, с. 23]. Критичні зауваження Д. Коршунова прозвучали також на адресу визначення категорій стандартів [26, с. 16].

Зауважимо, що Д. Коршунов – один з небагатьох науковців, хто звернув увагу на питання систематизації НДС (зокрема, вказував на доцільність застосування більш зручних класифікаційних способів, ніж ті, що використовувалися при СРСР) [19, с. 56].

Незважаючи на те, що над розробленням типологічної класифікації НДС працювала ціла когорта вчених, на початок XXI століття у сучасному книгознавстві не існувало однозначного підходу до цього питання. У вже згаданій статті М. Єльніков наголошував на тому, що велика кількість нормативних документів, яка щорічно розробляється, затверджується та переглядається, вимагає невідкладного вирішення проблеми їх типології та класифікації [19, с. 12].

Серед сучасних українських фахівців спроба класифікувати НДС належить співробітнику Інституту транспорту газу, доктору технічних наук, професору М. Гінзбургу [6]. Зіставлення та аналіз низки класифікацій НДС є підставою для визнання запропонованої М. Гінзбургом класифікації найбільш точною та науково обґрунтованою. Дослідник розмежовує поняття «нормативні документи із стандартизації» та «нормативно-правові акти (НПА) з питань технічного регулювання», об'єднуючи їх загальним поняттям «нормативні документи». В основі такого поділу лежить ознака обов'язковості: НДС є добровільними у застосуванні, в той час як НПА містять обов'язкові вимоги. На доцільність такого розмежування вказував також Д. Коршунов: «У СРСР нормативні документи розглядали як технічне законодавство. Зараз настав вже час відрізнити нормативні документи від нормативно-правових актів» [21, с. 14].

До НДС М. Гінзбург відносить стандарти, настанови, технічні умови та державні класифікатори соціально-економічної інформації. У групі «НПА» він виділяє: Конституцію України, кодекси, Закони України та підзаконні акти. У свою чергу підзаконні акти охоплюють технічні регламенти, положення (інструкції, правила тощо), НПА з охорони праці, НПА з пожежної безпеки, санітарні норми, будівельні норми та деякі інші документи. «Оскільки НПА входять до системи українського законодавства, потрібно неухильно дотримувати вимоги щодо:

- реєстрації усіх без винятку НПА з питань технічного регулювання в Мін'юсті України;
- занесення їх до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів;
- забезпечення швидкого та безоплатного доступу до їхніх повних текстів, використовуючи веб-сайт Верховної Ради України та веб-сайти центральних органів виконавчої влади України,

до компетенції яких вони належать», – зазначає М. Гінзбург [6, с. 18].

Досліджуючи книгознавчий аспект НДС та в цілому схвалюючи класифікацію М. Гінзбурга, вважаємо доцільним внесення в неї таких коректив:

1. З огляду на те, що згідно з деякими офіційними документами державні класифікатори техніко-економічної та соціальної інформації прирівнюються до державних стандартів України [36], обліковуються в одних і тих же бібліографічних покажчиках, їх можна віднести до стандартів, а не виділяти в окремих видів НДС.

2. Оскільки технічні регламенти тісно пов'язані з усіма видами НДС як змістовно, так і сферою свого застосування, що, власне, підтверджує визначення цих документів («технічні регламенти – це регламенти, що містять технічні вимоги або безпосередньо, або через посилання на стандарт, технічні умови, настанову чи їхній зміст» [31, с. 6], їх можна розглядати як один з видів НДС [34, с. 55–56]. Відзначимо, що у статті 15 «Технічне регулювання у сфері господарювання» Господарського кодексу України [9] дається такий перелік документів, що застосовуються у сфері господарювання: технічні регламенти, стандарти, кодекси усталеної

практики, класифікатори, технічні умови. Це свідчить про важливість однозначного вирішення питання типологічної класифікації НДС насамперед на законодавчому рівні.

Отже, історіографічний зріз проблеми книгознавчого аналізу НДС засвідчує, що цей вид документів не лише був впродовж ХХ століття і залишається сьогодні в центрі уваги книгознавців та бібліотекознавців, а й також є предметом вивчення документознавців, юристів, економістів та представників технічної галузі.

Численна кількість публікацій українських та російських дослідників присвячена **методичним аспектам роботи з НДС**. Незаперечний інтерес до сьогодні викликає стаття А. Стахевича [37], в якій розглядаються теоретичні та методичні аспекти визначення об'єкта стандартизації в галузі бібліотечної справи. Згодом підняті цим автором питання знайшли детальніший виклад та ширше обґрунтування в його кандидатській дисертації [38].

Основна частина публікацій методичного характеру припадає на кінець ХХ століття, коли після розпаду СРСР почалося становлення національної системи стандартизації нашої держави, та початок ХХІ століття, що є періодом реформування системи стандартизації та технічного регулювання в Україні та Російській Федерації. Авторами цих публікацій є здебільшого провідні вітчизняні спеціалісти сфери стандартизації: Я. Юзьків, Л. Школьник, В. Тетера, М. Мухаровський, В. Камінський, Ю. Жарков, Л. Віткін, О. Кононенко, В. Шаповал, Г. Філіпчук, Т. Захарюгіна, Т. Закальська, Т. Гордієнко, М. Гінзбург, О. Величко, С. Орехов, І. Кучин, В. Маматов, Т. Маматова, М. Будьонний та багато інших. Серед російських фахівців відзначимо Г. Вороніна, С. Головіна, С. Соколова, М. Гельмана, В. Трейера, С. Пугачова, В. Семерикова, М. Семерикова, Г. Елькіна та ін. Предметом розгляду в їхніх статтях є переважно організаційні засади системи стандартизації та технічного регулювання, напрями вдосконалення нормативно-методичного забезпечення національних систем стандартизації України та Російської Федерації відповідно.

Щодо цього напряму вивчення НДС, варто згадати праці Д. Коршунова та відзначити його слушну пропозицію здійснити «критичний аналіз груп нормативних документів для окремих об'єктів стандартизації, що дасть змогу виявити вади їх структури і змісту, відкриє можливості відмовитися від значної кількості стандартів і технічних умов» [23, с. 57]. Багато конструктивних зауважень науковець подав щодо поліпшення структури, оформлення і викладення стандартів [24]. Піднімаючи питання статусу української стандартизації, визначаючи її проблеми і завдання, правові засади і методичні вади [22; 28], він особливий акцент зробив на значенні стандартизації в забезпеченні якості продукції [27].

Змістовні особливості стандартів досліджували також Г. Хімічева [40], В. Янович [40], М. Гінзбург [4; 5], Є. Козир [20], Я. Юзьків [20] та ін. Мовно-термінологічні проблеми стандартів та питання автоматизації процесів їх створення були в центрі уваги М. Гінзбурга, І. Корніловської, Р. Фролова, Л. Симоненко, С. Левіної, І. Требульової, Б. Рицаря, Р. Микульчика, І. Кривулькіна, І. Гребцової, В. Кириленко, М. Хойнацького та ін.

Вивченням технічних умов як одного з видів НДС вітчизняні та російські дослідники більш ґрунтовно та активно стали займатись останнім часом. Зокрема, кандидати технічних наук, викладачі Національного університету «Львівська політехніка» Т. Бубела, Т. Бойко, В. Куць у статті [3] виклали слушні рекомендації щодо формулювання змісту технічних умов, дотримання яких давало б можливість не лише встановлювати відповідність продукції вимогам, а й робити висновки про рівень якості виробів та порівнювати їх між собою. Термінологічна проблематика реєстрування технічних умов порушувалась співробітниками ДП «Львівський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» В. Друзюком та Г. Сімчук [18].

Особливостям розроблення, реєстрації, бібліографічного обліку технічних умов в нашій країні присвячена праця автора цієї статті Л. Пасічник [35]. Піднімається питання невизначеності статусу даного виду НДС в Україні та Російській Федерації; виявлені проблеми, на котрі слід звернути увагу в процесі створення й використання технічних умов в обох країнах.

Важливі питання щодо значення технічних умов та їх впливу на якість продукції порушив колишній директор ДП «Волиньстандартметрологія» А. Ханзерук [39]. Низка питань щодо значення та статусу технічних умов Російської Федерації обговорювалась Ю. Берновським, Є. Сорокіним, С. Соколовим та ін.

Бібліографічний аспект роботи з усіма видами НДС детально викладений у кандидатській дисертації [33; 34] та статтях [32; 35] Л. Пасічник. Наше дослідження базувалося на вивченні досвіду практичної діяльності провідних установ національної системи стандартизації з підготовки та видання бібліографічних джерел, що облікують НДС, автоматизації їх бібліографічного обліку і пошуку.

У цьому контексті заслуговують також на увагу публікації кандидата військових наук, провідного наукового співробітника Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» Ф. Грищенко. В декількох статтях [16; 14; 10; 12; 15; 13; 11] науковець розглянув низку аспектів проблеми інформаційного забезпечення вітчизняних та іноземних користувачів нормативними документами, розкрив шляхи доступу до електронних НДС для розробників національних і міжнародних стандартів (голів, секретарів, членів технічних комітетів стандартизації); на основі аналізу викладених в них положень сформулював концептуальні засади створення Програми організації технічної роботи з національної стандартизації в мережі Інтернет [17].

Донині залишається актуальною думка Д. Коршунова щодо доцільності та якості розроблення НДС: «Як і органи стандартизації, авторитетними мають бути також нормативні документи. Для цього потрібно: розробляти тільки такі документи, в яких є реальна потреба; чітко визначати адресну спрямованість документів; залучати до їх розроблення визначних фахівців; відмовитися від сковування ініціативи користувачів; погодити вітчизняні нормативи з міжнародними, регіональними (насамперед – міждержавними для СНД) і національними стандартами тих країн, з якими у нас складаються тісні економічні стосунки» [23, с. 55].

З метою вдосконалення комплектування фондів НДС певних суб'єктів господарювання Д. Коршунов пропонує «розробити і здійснювати обґрунтовану програму оптимізації чинного фонду нормативних документів на основі першорядних потреб і реальних можливостей» [23, с. 57]. Д. Коршунов та І. Любченко проаналізували сучасний стан фонду типових проектів (котрі вони вважають за можливе розглядати як один з видів НДС), використовуваних у сфері масового будівництва; запропонували шляхи збереження і розвитку такого фонду [29]. Питання необхідності ефективного формування фондів НДС підприємств та забезпечення доступу фахівців цих підприємств до потрібних їм НДС неодноразово порушувалися в публікаціях М. Гінзбурга [8; 7].

Численна кількість публікацій висвітлює питання методології розроблення такого виду НДС, як технічні регламенти. Це роботи А. Нелепова, М. Гінзбурга – в Україні; В. Семерикова, М. Семерикова, В. Версана, Й. Аронова – в Російській Федерації. Проте переважна частина всього наукового доробку з цього питання висвітлює суто галузевий його аспект. На жаль, в жодній із проаналізованих праць не характеризуються настанови (кодекси усталеної практики) як окремий вид НДС, не розглянуто методику їх розроблення.

Вивчення історіографії заявленого в назві статті питання дає змогу підсумувати таке:

1. Переважну частину всього масиву праць, у яких досліджувалися книгознавчий та бібліографічний аспекти НДС, становлять окремі статті, опубліковані здебільшого на сторінках періодичних видань (журналів «Економіка України», «Стандартизація, сертифікація, якість», «Стандарты и качество», «Вісник Книжкової палати» та деяких інших). Актуальні питання в однаковій мірі порушуються і обговорюються українськими й російськими фахівцями, оскільки є спільними для обох держав. На сьогодні відчувається брак монографічних та дисертаційних досліджень, в яких би ці питання знайшли узагальнення та комплексне висвітлення.

2. Дослідження НДС особливо активізувалися на початку ХХІ ст. Основними причинами цього є кардинальні зміни та реорганізація системи стандартизації, недосконалість та неузгодженість законодавства у цій сфері, що викликало в окремих випадках дискусію фахівців та сформувало потребу глибокого аналізу основоположних принципів розроблення та використання НДС.

3. Інтерес до НДС впродовж значного відрізка часу є незмінним. Простежується тенденція до зростання зацікавленості різними аспектами вивчення НДС в останнє десятиліття. Це зумовлено значенням цих документів у житті суспільства в цілому, кожної країни чи сфери діяльності зокрема, тривалим процесом реформування сучасних систем стандартизації та технічного регулювання.

Надалі можна прогнозувати не менш стійкий інтерес до НДС та потребу у їх вивченні з боку вітчизняних фахівців. Адже орієнтація України на Європейський Союз та вибір нею інноваційного шляху розвитку висуває ключову вимогу – вдосконалення нормативно-технічного регулювання всіх галузей.

Джерела та література

1. Барабанов А. Н. Библиотечная работа со специальными видами технической литературы / Барабанов А. Н. – 2-е изд., перераб. и доп. – М., 1939. – 90 с.
2. Барабанов А. Н. Комплектование технических библиотек / А. Н. Барабанов. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : ОНТИ, 1936. – 104 с.
3. Бубела Т. Технічні умови як основа для оцінювання відповідності / Бубела Т., Бойко Т., Куць В. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2008. – № 1. – С. 21–24.
4. Гінзбург М. Досвід та проблеми впровадження ДСТУ 3966–2000 в термінологічну діяльність / Гінзбург М., Левіна С., Требульова І. // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : Проблеми української термінології. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2002. – № 453. – С. 183–189.
5. Гінзбург М. Досвід термінологічного експертування та редагування нормативних документів / Гінзбург М., Корніловська І., Левіна С. // Стиль і текст : зб. наук. ст. Вип. 7. – К.: Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2006. – С. 134–143.
6. Гінзбург М. Спроба класифікації українських нормативних документів / Гінзбург М. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2005. – № 2. – С. 13–19.
7. Гінзбург М. Д. Термінологічне забезпечення створення та ведення фондів нормативних документів / М. Д. Гінзбург // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: зб. наук. пр. / Київський нац. ун-т культури і мистецтв; ін-т державного управління. За заг. ред. В. В. Бездрабко. – К.: Четверта хвиля, 2011. – Вип. 5. – С. 50–57).
8. Гінзбург М. Щодо створення на підприємствах фондів нормативних документів / Гінзбург М. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2010. – № 3. – С. 25–30.
9. Господарський кодекс України : за станом на 6.11.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 10.12.2012). – Назва з екрану.
10. Грищенко Ф. Веб-сайти Держспоживстандарту як первинні джерела інформації / Грищенко Ф. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2003. – № 5. – С. 24–28.
11. Грищенко Ф. Готування електронних нормативних документів та обмін ними / Грищенко Ф. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2004. – № 6. – С. 19–23.
12. Грищенко Ф. Доступність стандартів та інформації про них через Інтернет / Грищенко Ф. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2003. – № 6. – С. 20–23.
13. Грищенко Ф. Електронні документи для вітчизняних розробників стандартів / Грищенко Ф. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2004. – № 1. – С. 18–22.
14. Грищенко Ф. Забезпечення вітчизняних та іноземних користувачів нормативними документами / Грищенко Ф. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2003. – № 3. – С. 12–15.
15. Грищенко Ф. Напрями підготовки електронних технічних документів в системі ISO / Грищенко Ф. // Стандарти єднають світ : тези доп. Наук.-практ. конф. з нагоди Всесвітнього дня стандартів, 8 жовт. 2004 р. – К.: Держспоживстандарт України, 2004. – С. 47–51.
16. Грищенко Ф. Проблема інформаційної підтримки вітчизняних споживачів нормативних документів та пропозиції щодо її розв'язання / Грищенко Ф. // Наук.-техн. вісник Українського наук.-дослід. ін-ту стандартизації, сертифікації та інформатики. – К.: УкрНДІССІ, 2003. – Вип. 1. – С. 129–142.
17. Грищенко Ф. Програма організації робіт з національної стандартизації в мережі Інтернет: засади створення / Грищенко Ф. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2006. – № 3. – С. 17–20.
18. Друзюк В. Термінологічна проблематика реєстрування технічних умов / В. Друзюк, Г. Сімчук // Проблеми української термінології : зб. наук. пр. учасн. XI Міжнар. наук. конф. «Проблеми української термінології СловоСвіт 2010», м. Львів, 1–2 жовт. 2010 р. / Техн. ком. стандартизації наук.-техн. термінології Держспоживстандарту та М-ва освіти і науки України. – Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2010. – С. 3–5.
19. Ельніков М. П. Нормативная литература: (типология и классификация изданий) / Ельніков М. П. // Книга : исслед. и материалы. – Сб. 51. – М. : Книга, 1985. – С. 12–28.
20. Козир Є. Нормативні документи: побудова, викладання, оформлювання, зміст / Козир Є., Юзьків Я. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2003. – № 5. – С. 20–23.
21. Коршунов Д. Понятійні засади стандартизації / Коршунов Д. // Вісн. Кн. палати. – 2004. – № 9. – С. 16–18; № 10. – С. 13–15.
22. Коршунов Д. Правові засади і методичні вади стандартизації / Коршунов Д. // Вісн. Кн. палати. – 1997. – № 10. – С. 28–29.
23. Коршунов Д. Проблеми і завдання української стандартизації / Коршунов Д. // Економіка України. – 1995. – № 10. – С. 51–57.
24. Коршунов Д. Про побудову, оформлення і викладання стандартів // Вісн. Кн. палати. – 1999. – № 10. – С. 21–23.
25. Коршунов Д. Про технічне регулювання та види нормативних документів / Коршунов Д. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2005. – № 4. – С. 22–23.

26. Коршунов Д. Стандартизація в Україні – не тільки державна / Коршунов Д. // Вісн. Кн. палати. – 1997. – № 12. – С. 15–17.
27. Коршунов Д. Стандартизація і якість продукції / Коршунов Д. // Економіка України. – 1996. – № 5. – С. 84–86.
28. Коршунов Д. Що нового готує нам колишній Держстандарт / Коршунов Д. // Вісн. Кн. палати. – 1999. – № 3. – С. 12–15.
29. Коршунов Д. Типовий проект як вид нормативного документа / Коршунов Д., Любченко І. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2006. – № 5. – С. 21–23.
30. Малышев В. И. Относительно понятий «техническая литература» и «специальные виды технической литературы» / Малышев В. И. // Науч. и техн. б-ки СССР. – 1971. – № 6. – С. 23–25.
31. Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення основних понять : ДСТУ 1.1–2001. – [Чинний від 2001-07-01]. – К.: Держстандарт України, 2001. – 38 с.
32. Пасічник Л. Облік стандартів: пошукові можливості друкованих та електронних джерел / Пасічник Л. // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 7. – С. 22–25.
33. Пасічник Л. П. Спецвиди технічних документів: книгознавчий та бібліографічний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» / Л. П. Пасічник. – К., 2006. – 20 с.; Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe.
34. Пасічник Л. П. Спецвиди технічних документів: книгознавчий та бібліографічний аспекти : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Пасічник Людмила Петрівна. – К., 2006. – 239 с.
35. Пасічник Л. П. Технические условия в системе стандартизации Украины и Российской Федерации / Пасічник Л. П. // Науч.-техн. информ. Сер. 1. Орг. и методика информ. работы. – 2012. – № 3. – С. 26–31.
36. Про стандартизацію і сертифікацію : Декрет Кабінету Міністрів України, 10.05.1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/46-93> (дата звернення: 10.12.2012). – Назва з екрану.
37. Стахевич А. М. Об объекте стандартизации в области библиотечного дела: (Вопросы теории и методики) / А. Стахевич // Актуальные вопросы библиотечной работы: теория и практика : сборник, 1984. – М. : Книга, 1984. – С. 124–129.
38. Стахевич А. М. Стандартизація в області бібліотечного дела: теоретический и исторический аспекты : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. пед. наук : спец. 05.25.03 / А. М. Стахевич. – М., 1997. – 16 с.
39. Ханзерук А. Технічні умови України. Аргументи «за» і «проти» / Ханзерук А. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2011. – № 5. – С. 61–62.
40. Хімичева Г. Текстова частина нормативного документа як складова його якості / Хімичева Г., Янович В. //

УДК 655.4(477)

І.О.Прилуцька

АКЦЕНТИ РОЗВИТКУ КНИЖКОВОЇ СПРАВИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Проаналізовано та досліджено книжковий ринок в роки незалежності України. Розглянуто зміни, які відбулися в державі на початку 90-х, що негативно вплинули на книжкову справу, майже зупинилася видавничо-поліграфічна галузь. Порівнюючи стан українського книжкового ринку з російським, видно всі недоопрацювання української влади у цій галузі. Розгляд законодавчих актів, які були прийняті для підтримки та розвитку видавничої та книгорозповсюджуючої сфери. Висвітлено статистичні дані, які має український книжковий ринок, протягом 1991 – 2012 років.

Ключові слова: історія, видавнича справа, книга, державна програма.

Акценты развития книжного дела независимой Украины

Проанализирован и исследован книжный рынок в годы независимости Украины. Рассмотрены изменения, которые состоялись в государстве в начале 90-х, что негативно повлияли на книжное дело, почти остановилась издательско-полиграфическая отрасль. Сравнивая состояние украинского книжного рынка с русским, видно все недоработки украинской власти в этой отрасли. Рассмотрение законодательных актов, которые были приняты для поддержки и развития издательской и книгораспространяющей сферы. Освещены статистические данные, которые имеет украинский книжный рынок, в течение 1991 – 2012 годов.

Ключевые слова: история, издательское дело, книга, государственная программа.

Peculiarities of Book Publishing of Independent Ukraine

Book market at the years of Ukrainian Independence is analyzed and studied. Changes in the country in the early 90s, which negatively affected book business and almost stopped publishing and

З М І С Т

Я.Б.Петрівський СЛОВО ПРО ЖІНКУ, НАУКОВЦЯ, ПЕДАГОГА	3
--	---

ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Л.П.Петрук ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ У КОЗАЦЬКІЙ ПЕДАГОГІЦІ (XV-XVIII ст.)	5
--	---

О.В.Крупка ПРИСЯГА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ ТА КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ КИЇВЩИНИ І ВОЛИНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVI – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII ст.	8
--	---

В.А.Дмитренко ДЕМОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ СІМ'Ї У КУЛЬТУРІ РАНЬОМОДЕРНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА СЕРЕДИНИ XVIII СТОЛІТТЯ	14
---	----

Т.В. Самчук РАЦІОН ТА ВАРТІСТЬ ХАРЧУВАННЯ КАЗЕННОКОШТНИХ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ СВ. ВОЛОДИМИРА НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	19
--	----

Р.М.Шеретюк ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРАВОСЛАВНОЇ БОГОСЛУЖБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ В КУЛЬТОВО-ОБРЯДОВУ ПРАКТИКУ ГРЕКО-УНІАТСЬКОЇ ЦЕРКВИ НАПЕРЕДОДНІ ЇЇ СКАСУВАННЯ 1839 Р.	24
---	----

О. П. Прищепя ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ОБЛИЧЧЯ ПОВІТОВИХ МІСТ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДІЛОВОДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ГУБЕРНСЬКИХ КАНЦЕЛЯРІЙ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX – ПОЧАТОК XX СТ.)	31
---	----

Р.С. Пальчевський СІЧОВІ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ	38
--	----

С.О.Білан ДУХОВНІ ТА НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ЗМІНИ В ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА В 1929-1939 РР.	43
--	----

В.С.Виздрик ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ У ВІДНОВЛЕННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В 20-30-х рр. XX ст. НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ	49
--	----

Ю.О.Тимошенко ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ СПОРТИВНОГО ЖИТТЯ В ПІДРАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ В 1930-ті РОКИ	55
Т. Пилипович УКРАЇНЦІ У РАДЯНСЬКИХ ТАБОРАХ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ПІСЛЯ РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ ВІЙНИ 1939 РОКУ	61
Л. Головата УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕГАЛЬНИЙ ВИДАВНИЧИЙ РУХ У СТРУКТУРІ ДОСЛІДЖЕНЬ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	67
В.В. Ленская НАРОДНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ ПРОТИВОСТОЯНИЯ КОММУНИСТИЧЕСКОЙ И НАЦИСТСКОЙ ИДЕОЛОГИЙ В ГОДЫ ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ	75
Л.М.Шугаєва ОСОБЛИВОСТІ ЕВОЛЮЦІЇ І ТРАНСФОРМАЦІЇ АНТИТРИНІТАРИЗМУ В УКРАЇНІ	80
Ворон Оксана Петрівна, Ворон Олена Петрівна РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ СВОБОДИ СОВІСТІ У КОНТЕКСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ТЕРЕНАХ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	91
К.Круглик ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ РЕЛІГІЙНОСТІ ПРАВОСЛАВНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЗА ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ	96
ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС	
С.М.Локайчук, І.О.Сумленна, Г.В.Охріменко КЕРАМІЧНІ ВИРОБИ НОСІЇВ СТЖИЖОВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.....	102
А.М.Климчук ХРЕСТИКИ-ЕНКОЛПІОНИ – МИСТЕЦЬКІ ТВОРИ ЮВЕЛІРНОГО РЕМЕСЛА	106
Б.А. Прищєпа ІСТОРИЧНА ТОПОГРАФІЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО МІСТА ДУБНО ЗА АРХЕОЛОГІЧНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ	109
Ю.М.Курдина СКЛЯНЕ ВИРОБНИЦТВО НА ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ В XI – XIII СТ.	114
Р.Р.Баран, Н.Д.Олійник ЛІТОПИС ГОНЧАРНОГО ВИРОБНИЦТВА СТАРОДАВНЬОЇ КОЛОМІЇ	117
Ю.М.Мазурик, О.Д.Остап'юк ДЕРЕВООБРОБНЕ РЕМЕСЛО В ЛІТОПИСНОМУ УГРОВСЬКУ.....	123

Ю.А.Юхимчук СОКИРКИ-АМУЛЕТИ З ПЕРЕСОПНИЦІ В КОНТЕСТІ ЇХ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ	127
Л.Ю.Парфенюк ТЕХНЕОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ СКЛЯНИХ БРАСЛЕТІВ НА ОСНОВІ ЗНАХІДОК У ПЕРЕСОПНИЦІ	130
В.П.Баланович КОСТОРІЗНЕ РЕМЕСЛО ЛІТОПИСНОЇ ПЕРЕСОПНИЦІ В ДОМОНГОЛЬСЬКИЙ ПЕРІОД	134
О.В.Жарська ХРЕСТИ –ЕНКОЛПІОНИ З ФОНДІВ КУЛЬТУРНО-АРХЕОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ «ПЕРЕСОПНИЦЯ»: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ТЕХНІЧНА СТОРОНА ЇХ ВИГОТОВЛЕННЯ	139
М.В.Федоришин РЕМІСНИЦТВО У ЛІТОПИСНІЙ ПЕРЕСОПНИЦІ	144
О.А.Герасименко РОЛЬ ІСТОРИЧНИХ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ ВОЛИНИ ХVІ–ХVІІІ СТОЛІТЬ У НАЦІОНАЛЬНІЙ САМОІДЕНТИЧНОСТІ	148
І.В.Мілясевич ГАЗЕТА «ВОЛЫНЬ» (1882 – 1918 рр.): ІСТОРІЯ, МІСЦЕ У СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ ВОЛИНИ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	154
О.С.Рибко ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА МІСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ (1917 Р.)	161
В. М.Жилюк РЕПРЕСІЇ ПРОТИ НАСЕЛЕННЯ ЖИТОМИРЩИНИ У ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ (1944 – 1945 РР.)	166
С.О.Гордійчук ВІРНИКИ-ПРОТИСТАНТИ ЗАКАРПАТТЯ ПІД ТОТАЛІТАРНИМ ПРЕСОМ (ДРУГА ПОЛОВИНА 1940-Х – 1960-ТІ РОКИ)	171
С.В.Виткалов «ЗОЛОТЕ КІЛЬЦЕ» ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ: ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ МІСЦЕВИХ МУЗЕЙНИХ КОЛЕКЦІЙ	180
І.І.Булига НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ РЕЛІГІЙНОЇ СИТУАЦІЇ СУЧАСНОЇ РІВНЕНЩИНИ: СПРОБА РЕЛІГІЄЗНАВЧО- ФІЛОСОФСЬКОГО АНАЛІЗУ	184

**ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН:
НАУКОВИЙ ДИСКУРС**

Т.Н.Шамсутдинова-Лебедюк СЕГРЕГАЦІЯ ЖІНОК В ІСЛАМІ	192
О.В.Северова ФОРМУВАННЯ СИБІРСЬКОГО ЗАСЛАННЯ ДЕКАБРИСТІВ	196
Н.В.Плюта ПРОБЛЕМИ ФРАНЦУЗЬКОГО КОЛОНІАЛІЗМУ: ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА	200
В.А.Сушко РАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК КУЛЬТУРНА СПІЛЬНОТА	203
Ю.А.Лустюк ВПЛИВ ЦЕНзуРИ НА ДРУКОВАНІ ЗМІ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ	208
О.А. Бундак СТАВЛЕННЯ ВСЕРОСІЙСЬКОГО СЕЛЯНСЬКОГО СОЮЗУ ДО РЕЛІГІЇ І ЦЕРКВИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ (ЗА ДОКУМЕНТАМИ РІЗНИХ ФОРУМІВ ВСЕРОСІЙСЬКОГО СЕЛЯНСЬКОГО СОЮЗУ)	212
М.Нагірний ПЕТРОВЦІ ЯК ОСЕРЕДОК КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ РУСИНСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ ХОРВАТІЇ	218
М.М.Кондратюк ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЦЕРКВИ ТА ШКОЛИ В ПЕРШІЙ ЧЕХОСЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ (1918-1939 РР.)	222
М. І. Коврига ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ РЕПРЕСИВНО- КАРАЛЬНИХ ОРГАНІВ В СРСР (1920 - 1930 рр.)	228
А.В. Слесаренко ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА ЛЕГЕНДИ ЧЕСЬКОГО АНДЕГРАУНДУ ІВАНА МАРТИНА ЇРОУСА	233
А.Р. Галушка-Адайкін РЕФОРМИ СУКАРНО В ПЕРІОД РАННЬОЇ «КЕРОВАНОЇ ДЕМОКРАТІЇ» (КІНЕЦЬ 50-Х РР. – ПОЧАТОК 60-Х РР. ХХ СТ.)	237
Р.М.Постоловський ЧЕХОСЛОВАЦЬКА РЕФОРМА 1968 р.: ВНЕСОК ІНТЕЛЕКТУАЛІВ У ЇЇ ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ОБГРУНТУВАННЯ	243
І.В.Філіпчук ПОГЛЯДИ О.ДУБЧЕКА НА РОЗВИТОК ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ПЕРІОДУ «ПРАЗЬКОЇ ВЕСНИ»	250

О. И. Санжаревский РЕФОРМИРОВАНИЕ (СОКРАЩЕНИЕ) АРМИИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ В ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЕ 90 – Х ГОДОВ 20 ВЕКА	256
--	-----

П.Л.Яроцький ДИВЕРГЕНТНІ ПРОЦЕСИ В КАТОЛИЦИЗМІ: ВІД «БОЛІСНОГО ПОНТИФКАТУ» ДО ПОНТИФКАТУ «РЕФОРМУВАННЯ ЦЕРКВИ»	260
---	-----

Marek Motyka NARKOMANIA JAKO ZJAWISKO SPOŁECZNE W POLSCE – RYS HISTORYCZNY	266
--	-----

ПРОБЛЕМИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА ІСТОРИОГРАФІЇ

С. Н. Грипич КНИГА ЯК МИСТЕЦТВО ТА КНИГИ ПРО МИСТЕЦТВО	273
---	-----

М.Шатрова ІСТОРІЯ КНИГИ ЯК СКЛАДОВА ДИСЦИПЛІН КНИГОЗНАВЧОГО ЦИКЛУ	276
---	-----

С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ВІД МИНУЛОГО ДО СЬОГОДЕННЯ	280
--	-----

С.Баханова «ПРАЗЬКА ВЕСНА» В ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКАХ З НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ.	286
---	-----

Л. Пасічник КНИГОЗНАВЧИЙ ТА БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ: ІСТОРИОГРАФІЯ ПИТАННЯ	290
---	-----

І.О.Прилуцька АКЦЕНТИ РОЗВИТКУ КНИЖКОВОЇ СПРАВИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	296
--	-----

РЕЦЕНЗІЇ, АНОТАЦІЇ, ОГЛЯДИ

І.Захарчук «ТЕ, ЩО ЛЮДИ ДУМАЮТЬ...»: ІСТОРІЯ У ДЗЕРКАЛІ СУСПІЛЬНИХ НАСТРОЇВ <i>Гриневич Владислав. НЕПРИБОРКАНЕ РІЗНОГОЛОССЯ: Друга світова війна і суспільно-політичні настрої в Україні, 1939 – червень 1941 рр. – Київ – Дніпропетровськ: Центр «Ткума»; Видавництво «Ліра», 2012. – 508 с.</i>	302
--	-----

В.М. Шеретюк

ОРГАНИ ВЛАДИ НА ВОЛИНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ
ПЕРІОДУ ПІЗНЬОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ
ТА РАННЬОГО НОВОГО ЧАСУ

(Рец.: Бортнікова А.В. Державна влада та місцеве

самоврядування на Волині (кінець XIV – середина XVII) [Текст]:

монографія / Алла Василівна Бортнікова. – Луцьк :

Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 552 с.) 315

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 317

ЗМІСТ 320

Наукове видання

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Збірник наукових праць

Випуск 24

Відповідальний за підготовку збірника до видання – С.С.Троян

Комп'ютерна верстка – Третяк О.Ю.

Обкладинка – Самсонюк В.Б.

Підписано до друку 2013 р. Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman». Наклад 100. Обліково-видавничих аркушів 30,00. Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О., вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: Збірник наукових праць. – Рівне: РДГУ, 2013. – Випуск 24. – 326 с.